تلفیق اطلاعات ژیروسکوپ و مغناطیسسنج برای تخمین وضعیت پرتابههای با سرعت بالا بر مبنای ترکیب فیلتر ذرهای و PSO

نعمتاله قهرمانی[®]

على اصغرى 🕫

سعید نصراللهی بروجنی⁵⁰ مجتمع برق و کامپیوتر دانشگاه صنعتی مالک اشتر (تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۳/۰۵ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۶/۲۷)

چکیدہ

در این پژوهش، با استفاده از تلفیق خروجی مغناطیس سنجها و ژیروسکوپهای ارزان قیمت میکرو الکترومکانیکی، وضعیت پرتابههای با سرعت بالا با استفاده از فیلتر ذرمای ترکیب شده با الگوریتم بهینه سازی انبوه ذرات تخمین زده می شود. در سرعت های بالا ژیروسکوپهای ارزان قیمت سامانه های میکرو الکترومکانیکی دارای خطای زیادی هستند و مغناطیس سنجها نیز به دلیل وجود میدان های مغناطیسی غیر از زمین دقت پایینی دارند. برای حل این مشکلات، تلفیق اطلاعات این دو حسگر برای تخمین وضعیت پیشنهاد می شود. به دلیل غیر خطی بودن معادلات دینامیکی و مشاهده باید از تخمین گر فیر خطی استفاده شود. فیلتر کالمن توسعه یافته با صرف نظر نمودن از جملات مرتبه بالای بسط تیلور خطایی را وارد محاسبات می نماید که این خطا در سامانه های غیر خطی سریع قابل صرف نظر نیست. فیلتر ذره ای بر خلاف فیلتر کالمن، برای سامانه های غیر خطی نتایج خوبی دارد. بزرگترین ضعف این فیلتر، بار محاسباتی بالای آن است که باعث محدودیت کاربردش گشته است. برای کاهش مدتزمان انجام محاسبات فیلتر ذره ای از فیلتر ذره ای با الگوریتم بهینه سازی انبوه ذرات استفاده شده است. نتایج شبیه سازی با استفاده از محالی مورد بررسی قرار گرفته است که فیلتر ذره ای با الگوریتم بهینه سازی انبوه ذرات استفاده شده است. نتایج شبیه سازی با استفاده از می مورد بررسی قرار گرفته است که نشان دهنده عملکرد مطلوب این الگوریتم در مسئله تلفیق اطلاعات ژیرو سکوپ و مغناطیس سنج در تخمین زوایا است.

واژههای کلیدی: الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات، تخمین وضعیت، ژیروسکوپ، فیلتر ذرهای، مغناطیسسنج

Data Fusion of Gyroscope and Magnetometer to Estimate the Attitude of High-Speed Projectiles Based on Particle Filter and PSO A.Asghari^o S.Nasrollahi^o N.Ghahremani^o

Department of Electrical and Computer Engineering Malek-Ashtar University

(Received:24/May/2019; Accepted:18/September/2019)

ABSTRACT

In this paper, the attitude of high-speed projectiles has been estimated using data fusion of magnetometer and Micro Electro Mechanical Systems (MEMS) gyroscope. MEMS gyroscopes have the high error for high speed. Also, magnetometers have low accuracy due to the presence of Non-Earth magnetic fields. For this reason, data fusion of magnetometer and MEMS gyroscope have been suggested. Due to the nonlinearity of the system equations and observation, a nonlinear estimator must be used. The developed Kalman filter inserts an error by ignoring the high order sentences of Taylor's expansion, which cannot be ignored in fast nonlinear systems. Unlike the Kalman filter, the particle filter has good results for nonlinear systems. The biggest weakness of this filter is its high computational time, which limits its applicability. To reduce the computational time of particle filter, a particle swarm optimization algorithm has been used. The simulation results were evaluated using 100 samples of the test, which illustrates the desirable performance of the combined particle filter with the particle swarm optimization algorithm in the data fusion of gyroscope and magnetometer information in the estimation of angles.

Keywords: Particle swarm optimization algorithm, Attitude estimation, Gyroscope, Particle filter, Magnetometer.

^{&#}x27;- کارشناسی ارشد: alias1371@yahoo.com'

⁻ دانشجوي دكتري: Nasrollahi@mut.ac.ir

⁻ دانشيار (نويسنده پاسخگو): ghahremani@mut.ac.ir

^{*} حقوق مؤلفین به نویسندگان و حقوق ناشر به انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع) داده شده است. این مقاله تحت لیسانس آفرینندگی مردمی(License * حقوق مؤلفین به نویسندگان و حقوق ناشر به انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع) داده شده است. این مقاله تحت لیسانس، از آدرس https://maj.ihu.ac.ir دیدن فرمائید.

۱– مقدمه

میدان مغناطیسی زمین میتواند یک دستگاه مختصات طبیعی برای فضانوردی و دریانوردی فراهم کند [۱]. وضعیت یک وسیله را میتوان با اندازه گیری اجزای میدان مغناطیسی آن وسیله که ناشی از میدان مغناطیسی زمین است، بهدست آورد. با توجه به محدودیت محدوده اندازه گیری ژیروسکوپ، استفاده از آن در یک پرتابه واقعی با سرعت بالا و چرخش سریع، با دقت پایین همراه است. با توسعه فناوری اندازه گیری مغناطیسی، تحقیقات فراوانی برای اندازه گیری پارامترهای پرواز و ناوبری با استفاده از مغناطیس سنجها انجام گرفته است. یک حسگر مغناطیسی دارای مزایایی مانند سرعت پاسخ سریع، ابعاد کوچک، مقاومت در برابر شوک بالا و بدون انباشتگی خطا است با سرعت بالا و با چرخش سریع کاربرد دارند [۶–۵].

متغیرهای وضعیت پرتابه شامل زاویه غلت، زاویه فراز و زاویه سمت است. روشهای متعددی برای اندازهگیری وضعیت پرتابهها تنها با استفاده از حسگرهای مغناطیسی ارائه شده است. در مرجع [۷] از ۳ جفت مغناطیس دومحوره متعامد براى تعيين وضعيت پرتابههاى غیرچرخشی با روش نرخ اکسترمم استفاده شده است. در مرجع [۸] سه روش مختلف عبور از صفر، نرخ اکسترمم دومحوره غير متعامد و نرخ اكسترمم سه محوره متعامد باهم مقایسه شده است. در مرجع [۹] روش نرخ اکسترمم دومحوره غیر متعامد با جایگیریهای مختلف حسگرها پیادهسازی و اجرا شده است که برای زوایای غلت و فراز دقت کمتر از (deg) گزارش شده است. در مرجع [۱۰] روش نرخ تقاطع خروجی دو حسگر با استفاده از حسگر سه محوره غیرمتعامد ارائه شده است. روش حسگرهای غیرمتعامد مغناطیسی [۱۱] از دو حسگر غیرمتعامد مغناطیسی برای جمع آوری دادههای میدان مغناطیسی در طی یک دوره چرخش پرتابه استفاده میکند. با فرض این که زاویه سمت و زاویه فراز در یک دور چرخش پرتابه، تقريباً ثابت هستند، زاويه غلت پرتابه را ميتوان بهطور مستقیم محاسبه کرد. دو روش برای محاسبه زاویه فراز پرتابههای چرخشی وجود دارد: یکی روش عبور از صفر [۱۲-۱۳] و دیگری روش نسبت اکسترمم [۱۴]. هر دو

روش میتوانند تخمین وضعیت پرتابه را در یک نقطه خاص از خروجی حسگرها بهدست آورند. روش عبور از صفر از اطلاعات فاز دو حسگر برای محاسبه وضعیت پرتابه استفاده میکند [۱۵]، درحالیکه در روش نسبت اکسترمم اطلاعات نقاط اکسترمم دو حسگر مبنای محاسبه وضعیت پرتابه است. با این حال، بهدلیل اینکه این دو روش مقادیر خاصی از دادههای مغناطیسی در یک دوره چرخش پرتابه را مورد استفاده قرار میدهند، در برابر اغتشاشات تصادفی آسیبپذیر هستند. در این دو روش هرقدر که خطای مقدار نمونه گیری کوچکتر شود، خطای وضعیت تخمین زدهشده نیز کوچکتر خواهد شد [۱۶].

روش دیفرانسیلی ردیابی دو کاناله [۱۷] از یک فیلتر دیفرانسیلی برای پردازش دادهها از حسگرهای مغناطیسی سه محوره استفاده می کند. در نتیجه خطای وضعیت پرتابه در مواجهه با اغتشاشات تصادفی کاهش می یابد. برای کاهش اغتشاشات تصادفی که در روش نسبت اکسترمم وجود دارد، یک روش نسبت انتگرالی در [۱۸] ارائه شده است. این روش می تواند اغتشاشات تصادفی را با ایجاد مدل انتگرالی کاهش داده و دقت محاسبه وضعیت نسبت به روش نسبت اکسترمم را افزایش دهد. مراجع [۳], [۱۹-۲۰] با در نظر گرفتن میدان مغناطیسی پسزمینه ('BMF) در خروجی مغناطیسسنج روشهای تعیین زوایای پرتابه را توسعه دادهاند. روشهای تعیین زوایای پرتابه تنها با استفاده از مغناطیسسنج با در نظر گرفتن فرض ساده کننده ثابت بودن زوایای فراز و سمت است. همچنین نرخ به هنگام شدن دادههای اندازهگیری زوایای بهدست آمده بستگی به سرعت دوران پرتابه دارد. زیرا، نمونهبرداری از خروجی حسگر در نقاط خاص (به طور مثال صفر شدن یا بیشینه شدن خروجی حسگر) رخ میدهد. برای غلبه بر این مشکلات می توان دادههای مغناطیس سنج را با دادههای شتابسنج، ژیروسکوپ ادغام نمود.

در مرجع [۲۱] برای تخمین زوایای پرتابه با استفاده از دادههای حسگرهای ارزانقیمت ژیروسکوپ، شتابسنج و مغناطیسسنج و فیلتر کالمن تعمیمیافته یک الگوریتم ارائه شده است. در این مرجع خروجی ژیروسکوپ به عنوان معادلات دینامیک و خروجی شتابسنجها و

¹- Background Magnetic Field

مغناطیس سنجها بهعنوان مشاهدات در نظر گرفته شده است. در مراجع [۲۳–۲۲] برای جبران اثرات میدانهای مغناطیسی غیرزمینی در اندازه گیری مغناطیس سنج، اثرات نیروهای خارجی بر اندازه گیری شتابسنج، و جبران خطای انحراف ژيروسكوپ فيلتر كالمن تطبيقي مقاوم پيشنهاد شده است. در مرجع [۲۴] از شبکههای عصبی برای کاهش نرخ رشد خطا در سامانههای ناوبری استفاده شده است. در مراجع [۶ و ۲۵] برای کاهش خطای موقعیت و وضعیت پرتابه علاوه بر ژیروسکوپ، شتابسنج و مغناطیسسنج از سامانه موقعیتیاب جهانی نیز استفاده شده است. در مرجع [۲۶] برای جبران خطای رانش حسگرهای اینرسی از حسگرهای مافوق صوت و مغناطیسسنج برای تعیین وضعیت و موقعیت پیشنهاد شده است. در مرجع [۲۶] از حسگرهای مافوق صوت برای جبران خطای انباشته شده موقعیت ناشی از انتگرال گیری استفاده شده است. در مرجع [۲۷] یک سامانه تعیین وضعیت مبتنیبر هفت شتابسنج خطی تکمحوره و حسگر مغناطیسی سه محوره ارائه شده است.

در بسیاری از کاربردها، معادلات اندازه گیری و مشاهدات تابع غیرخطی از حالتها هستند. بنابراین، فیلتر ذرهای میتواند گزینه مناسبی برای تخمین حالتهای مسئله تلفیق دادههای ژیروسکوپ و مغناطیس سنج باشد. فیلتر ذرهای، پیادهسازی مبتنی بر نمونه برداری است که در آن تابع چگالی احتمال پسین ۲ با مجموعهای از ذرات وزن داده شده تخمین زده میشود [۲۹–۲۸]. اگرچه از کاربرد فیلتر ندرهای در سامانههای غیرخطی و غیرگوسی، نتایج خوبی به-ندرمای در سامانه های غیرخطی و غیرگوسی، نتایج خوبی به-از آن جمله میتوان به مسئله فقر نمونه ۳، تباهیدگی ۴ و از بین رفتن تنوع میان ذرات در مرحله نمونه ۳، تباهیدگی ۴ و بار مسئله انتخاب تابع چگالی احتمالی پیشنهاد ی ۴ و بار محاسباتی اشاره کرد [۳۰]. تحقیقات بسیاری در جهت بهبود عملکرد فیلتر ذرهای انجام گرفته است. طی سالهای

اخیر، الگوریتمهای تکاملی^۷ برای بهبود عملکرد فیلتر ذرهای مورد توجه قرار گرفتهاند. روش فیلتر ذرمای تکاملی میتواند ذرات را به ناحیهای با درستنمایی دقیقتر حرکت دهد و همچنین تنوع ذرات را بهبود بخشد که این امر باعث افزایش دقت تخمین حالتها می شود. استفاده از الگوریتمهای تکاملی سبب حل مشکل فقر نمونه و در نتیجه استفاده از تعداد ذرات کمتری خواهد شد. اولین کاربرد الگوریتمهای تکاملی، عملگرهای الگوریتم ژنتیک، در مرجع [۳۱] ارائه شده است. در ادامه محققان زیادی از الگوریتمهای تکاملی برای حل مشکلات فیلتر ذرهای استفاده کردند و نمونههای مختلفی از فیلترهای ذرهای تکاملی را معرفی کردهاند. نتایج به دست آمده از این فیلترها، حاکی از عملکرد بهتر الگوریتمهای پیشنهادی نسبت به فیلتر ذرهای دارد. در مراجع [۳۳-۳۳] از ترکیب الگوریتم ژنتیک با فیلتر ذرهای برای حل مسئله فقر نمونه و تباهیدگی استفاده شده است. در [۳۵–۳۴] برای حل مسئله فقر نمونه و وابستگی به تعداد نمونهها با ترکیب الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات^۸ (PSO) با فیلتر ذرهای، فیلتر جدیدی به نام فیلتر ذرهای بهینهسازی شده با انبوه ذرات ارائه شده است. در [۳۶] از الگوریتم PSO برای بهبود تابع توزیع پیشنهادی فیلتر ذرهای در کاربرد موقعیتیابی یک ربات متحرک استفاده شده است.

در این مقاله، با استفاده از تلفیق خروجی مغناطیس سنجها و ژیروسکوپ های ارزان قیمت سامانه های میکرو الکترومکانیکی^{*}، وضعیت پرتابه های با سرعت بالا تخمین زده می شود. به دلیل غیر خطی بودن معادلات دینامیک و مشاهده برای تلفیق داده حس گرها از فیلتر ذره ای استفاده شده است. همچنین، برای کاهش بار محاسباتی و بهبود عملکرد بلادرنگ فیلتر ذره ای در حل مسئله تلفیق اطلاعات ژیروسکوپ و مغناطیس سنج، از الگوریتم بهینه سازی انبوه ذرات در مرحله ی نمونه برداری فیلتر ذره ای استفاده شده است. در این روش مشاهده از فیلتر ذره ای استفاده شده است. در این روش مشاهده از مغناطیس سنجها با در نظر گرفتن فرض ساده کننده ثابت بودن زوایای فراز و سمت نخواهد بود. همچنین نرخ به هنگام شدن داده های اندازه گیری زوایای به دست آمده

¹- Sample Based

²- Posterior Probability Density Function

³- Sample Impoverishment

⁴- Degeneracy

⁵- Resampling

⁶- Proposal Probability Density Function

⁷- Evolutionary Algorithms

⁸- Particle Swarm Optimization

⁹- Micro Electro Mechanical Systems(MEMS)

 $+|M|\sin(I)\sin\phi\cos\theta$

 $+|M|\sin(I)\cos\phi\cos\theta$

زمین و همچنین وضعیت پرتابه است که با روابط زیر بیان بستگی به سرعت دوران پرتابه نخواهد داشت زیرا می شود [۸]: $M_x = |M|\cos(I)\cos\psi\cos\theta - |M|\sin(I)\sin\theta$ $M_{\psi} = -|M|\cos(I)(\cos\phi\sin\psi - \sin\phi\sin\theta\cos\psi)$ (1) $M_{z} = |M|\cos(I)(\sin\phi\sin\psi + \cos\phi\sin\theta\cos\psi)$ در رابطه (۱)، M میدان مغناطیسی زمین، ϕ زاویه غلت، زاویه فراز، ψ زاویه سمت و I زاویه انحراف میدان hetaمغناطیسی زمین است. مغناطیسسنج علاوہبر میدان مغناطیسی زمین، میدان مغناطیسی پس زمینه که به صورت اغتشاش است را نیز اندازه گیری می کند که با رابطه (۲) بیان می شود [۲۰]:

(٢) $M_m = M + M_{BMF} = M + M_p + M_i + M_e$

در رابطه (۲)، M_m میدان مغناطیسی اندازه گیری شده توسط مغناطيسسنج است كه شامل ميدان مغناطيسي زمین و میدان مغناطیسی پسزمینه میشود. میدان $M_{_p}, M_{_i}, M_{_e}$ مغناطیسی پسزمینه شامل سه قسمت می شود. M_v میدان مغناطیسی ثابت است که به دلیل وجود مواد فرومغناطیسی در پرتابه بهوجود میآید که در طول زمان و حرکت تغییر نمی کند و ثابت باقی میماند که با رابطه زیر بیان میشود:

$$\boldsymbol{M}_{p} = \begin{bmatrix} \boldsymbol{M}_{px} & \boldsymbol{M}_{py} & \boldsymbol{M}_{pz} \end{bmatrix}^{\mathrm{T}}$$
(**T**)

میدان مغناطیسی القایی است که در طول زمان و M_i جابجایی در فضا تغییر می کند و با رابطه (۴) بیان می شود [17]

$$M_{i} = K. \begin{bmatrix} M_{x} \\ M_{y} \\ M_{z} \end{bmatrix}$$
(*)

در رابطه (۴)، (M_x, M_y, M_z) میدان مغناطیسی ناشی از میدان مغناطیسی زمین در مختصات بدنه پرتابه است و ماتریس ضرایب القایی پرتابه است که با اندازه و مواد به K M_e .تار رفته شده در پرتابه رابطه دارد و مقدار ثابتی است. نیز میدان مغناطیسی ناشی از جریان گردابی است که با رابطه (۵) بیان می شود [۲۰]:

$$M_{e} = \begin{bmatrix} e_{xx} & e_{xy} & e_{xz} \\ e_{yx} & e_{yy} & e_{yz} \\ e_{zx} & e_{zy} & e_{zz} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} M'_{x} \\ M'_{y} \\ M'_{z} \end{bmatrix} = E \begin{bmatrix} M'_{x} \\ M'_{y} \\ M'_{z} \end{bmatrix}$$
(Δ)

نمونهبرداری از خروجی حسگر در نقاط خاص (به طور مثال صفر شدن یا بیشینه شدن خروجی حسگر) رخ نمیدهد و بهصورت متناوب و با یک زمان نمونهبرداری مشخص از خروجي مغناطيسسنجها استفاده خواهد شد. نتايج شبیهسازی با استفاده از ۱۰۰ نمونه آزمایش بررسی و تحلیل شدهاست. نتایج نشان میدهد در مسئله تخمین زوایا عملکرد فیلتر تکاملی نسبت به فیلتر ذرمای بهتر است. مقاله به صورت زیر سازمان دهی شده است: در بخش ۲ بیان مسئله تخمين وضعيت با ادغام دادههای حسگرهای ژيروسكوپ و مغناطيسسنج ارائه شده است. در بخش ۳، روابط و معادلات فیلتر ذرهای به همراه الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات تشریح شده است. در بخش ۴، نتایج شبیهسازی ارائه شده است. نهایتاً، در بخش ۵، نتایج جمع بندی شده است.

۲- بیان مسئله در اين بخيش، مسئله تلفيق اطلاعات ژيروسكوپ و مغناطیس سنج بیان شده است. نحوه قرار گیری مغناطیس سنجها در شکل ۱ نشان داده شده است [۲۰].

شکل (۱): نحوه قرار گیری مغناطیس سنجها در بدنه [۲۰].

(x, y, z) دستگاه مختصات زمین و (N, E, D) در شکل ا (M_x, M_y, M_z) دستگاه مختصات بدنه پرتابه است و مولفههای میدان مغناطیسی در مختصات بدنه پرتابه و در سه جهت (x, y, z) است که ناشی از میدان مغناطیسی

نسبت به نسبت به (M'_x,M'_y,M'_z) تغییرات میدان مغناطیسی نسبت به زمان در مختصات بدنه پرتابه است و e_{ij} ضریب گردابی در محور i تأثیر میدان مغناطیسی محور i ام است که در شکل \mathbf{Y} نشان داده شده است [۲۰]:

شکل (۲): جریان گردابی و میدان مغناطیسی ناشی از آن [۲۰].

$$M_{BMF} = \begin{bmatrix} M_{px} \\ M_{py} \\ M_{pz} \end{bmatrix} + K \begin{bmatrix} M_{x} \\ M_{y} \\ M_{z} \end{bmatrix} - E \begin{bmatrix} M'_{x} \\ M'_{y} \\ M'_{z} \end{bmatrix}$$
(7)

روشهای مختلفی در مراجع [۳۰-۳۷] برای تعیین پارامترهای میدان مغناطیسی پسزمینه ارائه شده است که در این مقاله فرض بر مشخص بودن این پارامترها است. در مرجع [۱۹] برای پارامترها مقادیر زیر برای یک نوع خاص از پرتابهها ارائه شده است که در این مقاله نیز از همین مقادیر در شبیهسازی استفاده شده است؛ این درحالی است که برای هر نوع از پرتابه این مقادیر باید شناسایی شود:

$$M_{p} = \begin{bmatrix} 44mT \\ -37mT \\ 15mT \end{bmatrix}, E = \begin{bmatrix} 2.45 & 0.13 & 0.18 \\ 0.22 & 3.56 & 0.11 \\ 0.26 & 0.13 & 3.76 \end{bmatrix},$$

$$K = \begin{bmatrix} 0.142 & -0.036 & -0.012 \\ -0.013 & 0.156 & 0.054 \\ 0.007 & -0.099 & 0.089 \end{bmatrix}$$
(V)

رابطه مشتق زوایای اویلر و خروجی ژیروسکوپ برای سه محور توسط رابطه (۸) بیان میشود که در آن $\omega_{gx}, \omega_{gy}, \omega_{gz}$ خروجی ژیروسکوپ و $\dot{\phi}, \dot{\theta}, \dot{\psi}$ مشتق زوایای اویلر است [۲۶]:

Г

$$\begin{bmatrix} \dot{\phi} \\ \dot{\theta} \\ \dot{\psi} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \sin(\phi)\tan(\theta) & \cos(\phi)\tan(\theta) \\ 0 & \cos(\phi) & -\sin(\phi) \\ 0 & \frac{\sin(\phi)}{\cos(\theta)} & \frac{\cos(\phi)}{\cos(\theta)} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \omega_{gx} \\ \omega_{gy} \\ \omega_{gz} \end{bmatrix}$$
(A)

از یک ژیروسکوپ دومحوره نرخ پایین برای اندازه گیری

سرعت زاویهای زوایای سمت و فراز و از یک ژیروسکوپ تکمحوره نرخ بالا برای اندازه گیری سرعت زاویهای غلت استفاده میشود. همچنین از یک مغناطیسسنج تکمحوره برای اندازه گیری M_x و از یک مغناطیسسنج دومحوره برای اندازه گیری M_y, M_z استفاده میشود. مشتق زوایای اویلر که با استفاده از خروجی ژیروسکوپها بهدست میآید بهعنوان معادلات دینامیکی و خروجی مغناطیسسنجها بهعنوان معادلات مشاهده در نظر گرفته میشوند. برای تعیین واریانس نویز معادلات دینامیک از روابط (۱۱–۹)

$$\begin{bmatrix} \Delta \dot{\phi} \\ \Delta \dot{\theta} \\ \Delta \dot{\psi} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \sin(\phi) \tan(\theta) & \cos(\phi) \tan(\theta) \\ 0 & \cos(\phi) & -\sin(\phi) \\ 0 & \frac{\sin(\phi)}{\cos(\theta)} & \frac{\cos(\phi)}{\cos(\theta)} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Delta \omega_{gx} \\ \Delta \omega_{gy} \\ \Delta \omega_{gz} \end{bmatrix}$$
(9)

$$\begin{bmatrix} D_{\phi} \\ D_{\theta} \\ D_{\psi} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & (\sin(\phi)\tan(\theta))^2 & (\cos(\phi)\tan(\theta))^2 \\ 0 & \cos(\phi)^2 & (-\sin(\phi))^2 \\ 0 & (\frac{\sin(\phi)}{\cos(\theta)})^2 & (\frac{\cos(\phi)}{\cos(\theta)})^2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} D_{gx} \\ D_{gz} \\ D_{gz} \end{bmatrix}$$
(1.1)

$$\xrightarrow{D_{gy}=D_{gz}=D_g} \longrightarrow \begin{bmatrix} \varphi \\ D_{\dot{\theta}} \\ D_{\psi'} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} g_x & (\gamma - g) \\ D_g \\ \frac{D_g}{\cos(\theta)^2} \end{bmatrix}$$
(11)

برای تعیین واریانس نویز معادلات مشاهده نیز از رابطه (۱۲) استفاده شده است:

$$DY = \begin{bmatrix} DM_{sx} \\ DM_{sy} \\ DM_{sz} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} D_{Mx} \\ D_{My} \\ D_{My} \end{bmatrix}$$
(17)

همچنین، فرم گسسته خروجی مغناطیسسنجها بهصورت رابطه (۱۳) است:

$$y_{k} = \begin{bmatrix} M_{sx_{k}} \\ M_{sy_{k}} \\ M_{sz_{k}} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} M_{x_{k}} \\ M_{y_{k}} \\ M_{z_{k}} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} M_{px_{k}} \\ M_{py_{k}} \\ M_{pz_{k}} \end{bmatrix} + K \cdot \begin{bmatrix} M_{x_{k}} \\ M_{y_{k}} \\ M_{z_{k}} \end{bmatrix} - E \cdot \begin{bmatrix} \frac{M_{x_{k}} - M_{x_{k-1}}}{T_{s}} \\ \frac{M_{y_{k}} - M_{y_{k-1}}}{T_{s}} \\ \frac{M_{z_{k}} - M_{z_{k-1}}}{T_{s}} \end{bmatrix}$$
(17)

شکل (۳): بلوک دیاگرام تخمین زوایا با استفاده از تلفیق خروجی ژیروسکوپ و مغناطیسسنج.

:	شود	رت زیر تعریف می	ماتريس 🕻 بەصو	در شکل ۳
$C_w =$	1 0 0	$\frac{\sin(\phi_h)\tan(\theta_h)}{\cos(\phi_h)}$ $\frac{\sin(\phi_h)}{\cos(\theta_h)}$	$\frac{\cos(\phi_h)\tan(\theta_h)}{-\sin(\phi_h)}$ $\frac{\cos(\phi_h)}{\cos(\theta_h)}$	(18)

٣- الگوريتم فيلتر ذرهاى تكاملى

در این بخش ابتدا الگوریتم فیلتر ذرمای تشریح میشود. سپس الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات بیانمیشود و در پایان الگوریتم فیلتر ذرمای ترکیبشده با الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات ارائه می گردد.

۳-۱- الگوريتم فيلتر ذرهاي

الگوریتم فیلتر ذرهای بر مبنای روشهای مونت کارلوی زنجیرهای، از نمایش ذرهای چگالی احتمال، برای تخمین پارامترهای یک توزیع دلخواه بهره میبرد. الگوریتم فیلتر ذرهای برای تخمین بهینه متغیرهای حالت در شرایطی که مدل غیرخطی با توزیع نویز غیرگوسی است، استفاده میشود. این فیلتر از دو مرحله پیشبینی و به هنگامسازی میشود. این فیلتر از دو مرحله پیشبینی، از مدل دینامیکی تشکیل میشود. در مرحله پیشبینی، از مدل دینامیکی برای پیشبینی تابع چگالی احتمال متغیرهای حالت در لحظه آینده بر اساس اندازه گیریها تا لحظه جاری استفاده میشود. در مرحله بههنگام سازی از آخرین اندازه گیری برای بهبود تابع چگالی احتمال حاصل از پیشبینی استفاده میشود [11]. فرض کنید معادلات دینامیکی و مشاهده بهصورت زیر بیان شود:

$$\begin{aligned} x_{k+1} &= f_k(x_k, \omega_k) \\ y_k &= h_k(x_k, \nu_k) \end{aligned} \tag{1Y}$$

در رابطه (۱۷)، $x_k \in \mathbb{R}^{n_y}$ و $y_k \in \mathbb{R}^{n_y}$ به ترتیب نشاندهنده حالت و مقادیر اندازه گیری شده در زمان گسسته k هستند. $\begin{bmatrix} M_{x_k}, M_{y_k}, M_{z_k} \end{bmatrix}^{\mathrm{T}} \cdot (1^{\mathrm{T}})^{\mathrm{T}} \cdot M_{y_k} \cdot M_{z_k} \end{bmatrix}^{\mathrm{T}} \cdot M_{x_k} \cdot M_{y_k} \cdot M_{y_k} \cdot M_{z_k} \end{bmatrix}^{\mathrm{T}} c_{\mathrm{C}} c_{\mathrm{C}}$

|M| در رابطه (۱۴) چگالی میدان مغناطیسی زمین است که در نقاط مختلف از زمین دارای مقادیر متفاوتی است و باید در طول حرکت پرتابه این تغییرات در نظر گرفته و تخمین زده شود. از آنجا که این تغییرات آهسته است پس میتوان تغییرات آن را به صورت صفر ولی همراه با نویز میتوان تغییرات آن را به صورت صفر گرفت. فرم گسسته معادله (۸) و تغییرات شدت میدان مغناطیسی که بهعنوان معادلات دینامیک در فیلتر ذرهای مورد استفاده قرار خواهد گرفت در رابطه (۱۵) بیان شده است:

 $|+|M|_{L}\sin(I)\cos\phi_{k}\cos\theta_{k}$

$$\begin{aligned} x_{k+1} &= \begin{bmatrix} \phi_{k+1} \\ \theta_{k+1} \\ |\mathcal{M}|_{k+1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \phi_{k} \\ \theta_{k} \\ \psi_{k} \\ |\mathcal{M}|_{k} \end{bmatrix} + \\ T_{s} \begin{bmatrix} 1 & \sin(\phi_{k}) \tan(\theta_{k}) & \cos(\phi_{k}) \tan(\theta_{k}) & 0 \\ 0 & \cos(\phi_{k}) & -\sin(\phi_{k}) & 0 \\ 0 & \frac{\sin(\phi_{k})}{\cos(\theta_{k})} & \frac{\cos(\phi_{k})}{\cos(\theta_{k})} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \omega_{gx_{k}} \\ \omega_{gy_{k}} \\ \omega_{gz_{k}} \\ \psi_{|\mathcal{M}|} \end{bmatrix}$$
(1Δ)

در ادامه بلوک دیاگرام تخمین وضعیت پرتابه با استفاده تلفیق خروجی ژیروسکوپ و مغناطیس سنج در شکل ۳ نشان داده شده است:

همچنین $\omega_k \in R^{n_{\omega}}$ و $v_k \in R^{n_{\omega}}$ به ترتیب نشان دهنده مقدار نویز فرآیند و نویز اندازه گیری در زمان گسسته k است که به صورت نویز سفید و از هم مستقل و با تابع چگالی احتمال معلوم هستند. الگوریتم فیلتر ذرهای بهصورت زیر است:

در ابتدا N ذره با تابع چگالی $p(x_0)$ تولید می شود \bullet که با $x_{0,i}^{+}$ (i = 1, ..., N) که با که با $x_{0,i}^{+}$

• برای زمان های k = 1, 2, ... مراحل زیر انجام می شود:

۱- با داشتن تابع توزيع چگالی نويز فرايند و معادلات معلوم فرایند، حالت پیش بین ذره i ام در زمان k ام بهصورت زیر تعریف می شود [۴۱]:

 $x_{k,i}^{-} = f_k(x_{k-1,i}^{+}, \omega_{k-1}^{i})$ i = 1, ..., N(۱۸)

بردار نویز است که به صورت رندوم و با تابع ϖ_{k-1}^i چگالی مشخص a_{k-1} برای هر ذره تولید میشود.

احتمال نسبی هر ذره q_i به شرط مشاهده y_k و با -۲ تابع توزیع چگالی معلوم نویز مشاهده از رابطه (۱۹) به دست می آید:

$$q_{i} = P[(y_{k} = y^{*}) | (x_{k} = \bar{x_{k,i}})]$$

$$= P[v_{k} = y^{*} - h(\bar{x_{k,i}})]$$
(19)

ها با استفاده از رابطه (۲۰) نرمالیزه می شوند q_i –۳ بهطوری که مجموع تمام احتمال نسبی ذرات یک می شود:

$$q_i = \frac{q_i}{\sum_{j=1}^{N} q_j} \tag{(7.)}$$

۴- تخمین برای هر ذره با استفاده از یک الگوریتم باز نمونهبرداری و استفاده از q_i ها بهدست میآید که از الگوریتم باز نمونهبرداری چندجملهای استفاده شده است و توسط رابطه (۲۱) بیان شده است:

r = Generate random number(71) $\sum_{m=1}^{j=1} q_m < r, \sum_{m=1}^{j} q_m \ge r \Longrightarrow x_{k,i}^+ = x_{k,j}^-$

۵- تخمین حالت نیز از رابطه (۲۲) که میانگین گیری

بین تخمین ذرات است بهدست می آید:

$$x_{k}^{+} = E(x_{k} \mid y_{k}) \approx \frac{1}{N} \sum_{i=1}^{N} x_{k,i}^{+}$$
 (YY)

۲-۳- الگوريتم بهينهسازي انبوه ذرات

الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات در سال ۱۹۹۵ طراحی و معرفی شد [۴۲]. PSO یک الگوریتم جستجوی مبتنیبر

جمعیت و بر اساس شبیهسازی رفتار اجتماعی پرندگان است. در الگوریتم PSO هر ذره مقدار تابع هدف را در موقعیتی از فضای جستجو که در آن قرار گرفته است، محاسبه مى كند. سيس، با استفاده از تركيب اطلاعات محل فعلی و بهترین محلی که درگذشته در آن بوده است و هم چنین اطلاعات یک یا چند ذره از بهترین ذرات موجود در جمع، جهتی را برای حرکت انتخاب میکند. همه ذرات جهتی برای حرکت انتخاب میکنند و پس از انجام حرکت، یک مرحله از الگوریتم به پایان میرسد. این مراحل چندین بار تکرار می شوند تا آن که جواب مورد نظر به دست آید. در واقع انبوه ذرات که مقدار کمینه یک تابع را جستجو میکنند، همانند دستهای از پرندگان عمل میکنند که به دنبال غذا می گردند [۴۳].

ذره iام است که دارای d بعد است χ_i و برای هر یک از ابعاد ذره $\chi_i = (\chi_{i1}, \chi_{i2}, ..., \chi_{id})$ محدودهای در نظر گرفته می شود که نباید از آن خارج شود که بهصورت (۲۳) نشان داده می شود [۴۳]: (۳۳)

 $\chi_{lb} < \chi < \chi_{ub}$

سرعت ذره iام نیز با $(v_{i1}, v_{i2}, ..., v_{id})$ نشان داده می شود. $F_{PSO}(\chi_i)$ تابع هدف است که بهازای هر ذره دارای χ_{ibest} مقداری مشخص است و بهترین تجربه ذره i ام با نشان داده میشود که به این معنی است که ذره *i* ام در این مختصات دارای بهترین مقدار $F_{PSO}(\chi_i)$ بوده است. بهترین تجربه کل ذرات نیز با χ_{ebest} نشان داده می شود که به این معنی است که به ازای تمامی مختصات بررسی شده برای تمامی ذرات، این مختصات دارای بهترین مقدار بوده است [۴۳]. در ابتدا ذرات به صورت $F_{PSO}(\chi_i)$ تصادفی در محدوده تعیین شده در (۲۳) تعیین می شود و همچنین سرعت اولیه صفر در نظر گرفته می شود. سپس سرعت و موقعیت هر ذره در زمان (t+1) از روابط زیر بەدست مىآيد:

$$\begin{aligned} v_{i}(t+1) &= w_{PSO}v_{i}(t) + c_{1PSO}\Phi_{1}(P_{ibest} - \chi_{i}(t)) \\ &+ c_{2PSO}\Phi_{2}(P_{gbest} - \chi_{i}(t)) \\ \chi_{i}(t+1) &= \chi_{i}(t) + v_{i}(t+1) \end{aligned} \tag{YF}$$

در رابطه (۲۴) در c_{1PSO}, c_{2PSO} (۲۴) در رابطه (۲۴) مقادیر آنها ۲ در نظر گرفته می شوند. P_{ibest} بهترین تجربه ذره i تا زمان t و P_{gbest} بهترین تجربه تمامی ذرات تا زمان t است. Φ_1, Φ_2 اعداد مثبتی هستند که بهصورت t

تصادفی و با تابع توزیع یکنواخت بین صفر و یک در هر مرحله تولید میشوند. W_{PSO} نیز بردار وزن است که تأثیر بردار سرعت در مرحله قبل را در بردار سرعت فعلی نشان میدهد که برابر با ۱ انتخاب میشود و در هر مرحله در عدد $^{-0,99}$ ضرب میشود. حال اگر یکی از ابعاد ذره خارج از محدوده تعیین شده باشد، آنگاه مقدار آن با رابطه (۲۵) تغییر داده میشود تا در محدوده تعیین شده قرار بگیرد:

$$\chi_{ij} = \begin{cases} \chi_{ij} & \text{if} \quad \chi_{lb_j} \leq \chi_{ij} \leq \chi_{ub_j} \\ \chi_{lb_j} & \text{if} \quad \chi_{ij} < \chi_{lb_j} \\ \chi_{ub_j} & \text{if} \quad \chi_{ij} > \chi_{ub_j} \end{cases}$$
(Y Δ)

در رابطه (۲۵) χ_{ub_j} بعد j ام ذره i ام است و χ_{ub_j} حد بالای بعد j ام و χ_{lb_j} حد پایین بعد j ام است. در ادامه و با جایگذاری موقعیت هر ذره در تابع هدف، اگر نتیجه بهدست آمده از بهترین تجربه ذره و یا بهترین تجربه کلی ذرات بهتر باشد، موقعیت ذره در بهترین موقعیت ذره و یا بهترین موقعیت کلی ذرات جایگذاری می شود [۴۳].

PSO-PF تخمین هر ذره با استفاده از روش PSO-PF

چالش اصلی در استفاده از فیلتر ذرهای در مسئله تخمین حالات در سامانه های غیرخطی، انحراف ذرات است. عملیات نمونهبرداری مجدد تا حدودی مسئله انحراف ذرات را حل مىكند، اما درنهايت به پديده فقر نمونه منجر مىشود [۴۴]. بنابراین، با استفاده از الگوریتم PF به دلیل مشکل جدی فقر ذره، نمی توان به دقت مطلوبی با تعداد ذرههای پایین دست یافت. برای جبران مسئله فقر ذره، از الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات که یکی از الگوریتمهای ابتکاری است، استفاده می شود. در این روش، PSO با PF ترکیب می شود [۴۴] تا باعث تنوع ذرات تعیین شده از PF شود. در این مقاله و در ادامه، ترکیب PSO با PF به صورت اختصاری PSO-PF به کار گرفته می شود. در ترکیب PSO با الگوریتم PF از یک طرف، این عملیات می تواند تنوع ذرات را از طریق عملیات تصادفی چندگانه حفظ کند. از سوی دیگر، این فرآیند باعث می شود که ذرات به نقطهای تبدیل شوند كه وزن بالاترى داشته باشد [۴۴]. در ادامه، ابتدا الگوريتم بهینهسازی انبوه ذرات و سپس نحوه ترکیب این الگوریتم با PF تشریح می شود [۴۴]. در ترکیب PSO با PF، در هر مرحله ذرات تعیین شده در مرحله پیشبین فیلتر ذرهای به همراه وزنهای تعیین شده برای هر ذره وارد حلقه PSO

می شوند. مختصات ابتدایی هر ذره در PSO برابر با مختصات هر ذره از PF است و همچنین مقادیر تابع هدف اولیه هر ذره در PSO برابر وزنهای هر ذره از PF است. تابع هدف در حلقه PSO به صورت رابطه زیر است:

$$F_{PSO} = e^{-\frac{1}{2}(y_k - \hat{y}_k)^T R^{-1}(y_k - \hat{y}_k)}$$
(Y9)

البعی است که در ناحیهای با تابع درستنمایی بالا F_{PSO} تابعی است که در ناحیهای با تابع درستنمایی بالا بیشینه میشود و در آن، R ماتریس کوواریانس نویز اندازه گیری \hat{y}_k اندازه گیری پیشبینی شده و x_k اندازه گیری واقعی است. نحوه عملکرد این الگوریتم در شکل $\mathbf{\hat{r}}$ نشان داده شده است.

الگوريتم PSO.

بلوک دیاگرام الگوریتم PSO-PF در زمان k در شکل نشان داده شده است.

شکل (۵): بلوک دیاگرام الگوریتم PSO-PF.

۴– نتایج شبیهسازی

در این بخش نتایج شبیهسازی روابط و معادلات الگوریتم تشریح شده ارائه میشود. ابتدا نحوه اجرای فیلتر ذرهای بر روی الگوریتم تخمین زوایا با استفاده از مغناطیسسنج و ژیروسکوپ ارائه میشود. خروجی ژیروسکوپ، رابطه (۱۵)، بهعنوان معادلات دینامیکی و خروجی مغناطیسسنجها، رابطه (۱۳)، بهعنوان معادلات مشاهده برای فیلتر ذرهای تعریف میشود. برای تعیین واریانس ω_k نویز در فیلتر ذرهای با ابتدا با استفاده از رابطه (۱۵) رابطه (۲۷) بهدست میآید:

$$D_{ok} = T_s^2 \begin{bmatrix} 1 & (\sin(\phi_k) \tan(\theta_k))^2 & (\cos(\phi_k) \tan(\theta_k))^2 & 0 \\ 0 & \cos(\phi_k)^2 & (-\sin(\phi_k))^2 & 0 \\ 0 & (\frac{\sin(\phi_k)}{\cos(\theta_k)})^2 & (\frac{\cos(\phi_k)}{\cos(\theta_k)})^2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} D_{\omega_{grk}} \\ D_{\omega_{grk}} \\ D_{\sigma_{grk}} \\ D_{v|M|} \end{bmatrix}$$
(YY)

 $^{\varpi_k}$ حال با استفاده از رابطه (۲۷) و رابطه (۱۱) و (۱۰) بهصورت رابطه (۲۸) بهدست میآید:

$$D_{\omega_{k}} = T_{s}^{2} \begin{bmatrix} D_{gx} + \tan(\theta_{h_{k}})^{2} D_{g} \\ D_{g} \\ \frac{D_{g}}{\cos(\theta_{h_{k}})^{2}} \\ D_{v_{|M|}} \end{bmatrix}$$
(YA)

در رابطه (۲۸)، T ثابت زمانی نمونهبرداری است و همچنین D_{gx} واریانس نویز ژیروسکوپ در جهت x و g واریانس نویز ژیروسکوپ در جهت x و z واریانس نویز ژیروسکوپ در جهت x و محور یک ژیروسکوپ زیروسکوپ استفاده شده حول این دو محور یک ژیروسکوپ دومحوره است، مقدار واریانس نویز آنها نیز یکسان است. ژیروسکوپ استفاده شده در جهت x, z یک ژیروسکوپ در محود دینامیکی پایین با شماره سریال ADIS16260 میباشد [۴۵]. برای ژیروسکوپ در جه ت x از یک برای میباشد [۴۵]. برای ژیروسکوپ در جه ت x, z یک ژیروسکوپ در مولار است. از یک ژیروسکوپ استفاده شده در جهت x, z یک ژیروسکوپ در مولو است. مقدار واریانس نویز آنها نیز یکسان است. ژیروسکوپ استفاده شده در جهت x, z یک ژیروسکوپ در مولو است. معدوده دینامیکی پایین با شماره سریال ADIS16260 ایک میباشد [۴۵]. برای ژیروسکوپ در جه ت x از یک اندازه گیری ۲۰۰۰ ± درجه بر ثانیه استفاده می شود که برای اندازه گیری تروسکوپ آنیه استفاده شده است [۴۶]. ایس امر از ژیروسکوپ (۴۷] میتوان برابر با استفاده شده است و با توجه به مرجع [۴۷] میتوان برابر با بسیار آهسته است و با توجه به مرجع [۴۷] میتوان برابر با ۲۰/۰ در نظر گرفت. واریانس x نویز مشاهده در فیلتر

ذرهای با استفاده از رابطه (۱۲) تعیین می شود. در این پژوهش از مشخصات مغناطیس سنج HMC1001/1002 استفاده شده است[۴۸]. مقادیر پارامترهای حسگرها در جدول ۱ آورده شده است:

جدول (۱): مقادیر پارامترهای حسگرها.

انحراف معيار نويز	محدودہ اندازہ گیری حسگر	حسگر مورد استفاده	پارامتر اندازه <i>گ</i> یری شده
11/r deg/ sec	±۱۴۰۰۰ deg/ sec	ADIS	ω _{gx}
•/\	±)	ADIS	ω_{gy}
deg/ sec	deg/ sec		ω_{gz}
λ	±9	HMC))	$\frac{M_x}{M_y}$
μG	G	/)ĭ	

با اعمال مقادیر ذکر شده در جدول ۱ رابطه (۲۸) مقادیر عددی (۲۹) بهدست میآید:

$$D_{\omega_{k}} = 0.005^{2} * \begin{bmatrix} 11.2^{2} + \tan(\theta_{h_{k}})^{2} * 0.1^{2} \\ 0.1^{2} \\ \frac{0.1^{2}}{\cos(\theta_{h_{k}})^{2}} \\ 0.1^{2} \end{bmatrix}$$
(Y9)

انحراف معیار نویز حسگرهای خروجی به صورت رابطه (۳۰) بدست میآید:

$$D_{\nu} = \begin{cases} DM_{sx} = (8\mu G)^{2} \\ DM_{sy} = (8\mu G)^{2} \\ DM_{sz} = (8\mu G)^{2} \end{cases}$$
(\mathcal{V}\cdot)

تابع توزیع احتمال $P[(y_k = y^*)|(x_k = x_{k,i}^-)]$ نیز با توزیع گوسی و انحراف معیار μG و میانگین صفر در نظر گرفته میشود. در این مقاله پروفایل حرکتی مرجع [۶] شبیهسازی میشود که نمودارهای زاویه مرجع سه کانال غلت، فراز و سمت در شکل **۶** نشان داده شده است.

شکل (۸): زاویه فراز برای ۳ روش تخمین با نمودار مرجع.

نتایج بهازای ۱۰۰ نمونه آزمایش (۵) ۵۰ مورد بررسی قرار می گیرد تا کارایی الگوریتم بهخوبی مورد ارزیابی قرار بگیرد. شبیهسازی فیلتر ذرمای در دو حالت ۱۰۰ ذرمای و ۱۰۰ ذرمای انجام شده است و همچنین شبیهسازی الگوریتم PSO-PF با شرایط ۲۰ ذره و ۱۰ بار تکرار حلقه PSO انجام گرفته است. نتایج بهدستآمده از این سه روش با نتایج حاصل از انتگرال گیری از ژیروسکوپ و نتایج مرجع [۲۷] مقایسه شده است. نتایج با ۳ معیار مدتزمان انجام معایسه شده است. نتایج با ۳ معیار مدتزمان انجام محاسبات برای هر آزمایش، میانگین بیشینه خطای زاویه ازمایش برای هر سه زاویه غلت، فراز و سمت مورد ارزیابی قرار گرفته است این نتایج در جدول ۲ آورده شده است. با توجه به نتایج ارائهشده در جدول ۲ آورده شده است. سه زاویه مربوط به فیلتر ذرمای با ۱۰۰ ذره است و بعد از آن مربوط به PSO-PF است. فیلتر ذرمای با ۱۰۰ ذره است و بعد از

سرعت زاویهای غلت نزدیک به ۸۰۰۰ درجه بر ثانیه در نظر گرفته شده است. برای یک نمونه آزمایش، نتایج تخمین هر یک از سه زوایای غلت، فراز و سمت به همراه نمودار مرجع در نمودارهای ۷، ۸ و ۹ آورده شده است که تأییدی بر عملکرد مطلوب تخمین PSO-PF است.

شکل (۷): زاویه غلت برای ۳ روش تخمین با نمودار مرجع.

نتایج مناسبی دارد. نتایج تخمین فیلتر ذرمای در مقایسه با نتایج گزارش شده در مرجع [۶] و همچنین خروجی ژیروسکوپ که با انتگرالگیری بهدست میآید، بسیار بهتر است. اما بحثی که در اینجا مطرح است مدتزمان انجام محاسبات هر روش است که فیلتر ذرهای با ۱۰۰۰ ذره با (s) ۵۶۰(s دارای بیشترین مدتزمان انجام محاسبات است. همچنین فیلتر ذرهای با ۱۰۰ ذره و PSO-PF نیز به ترتیب دارای مدتزمان ۴۱٫۲ و ۲۲٫۲ است که در مقایسه با فیلتر ذرهای ۱۰۰۰ ذرهای بسیار کمتر است. همچنین با توجه به

نتایج بهدستآمده از PSO-PF که بسیار نزدیک به فیلتر ذرهای با ۱۰۰۰ ذره است و مدتزمان انجام محاسبات کمتر این روش نسبت به دو روش فیلتر ذرهای می توان به این نتيجه رسيد كه بهترين روش براى تخمين زوايا، روش PSO-PF است. نتايج بهدست آمده از طريق ژيروسكوپ و همچنین نتایج گزارش شده در مرجع [۶] با این که دارای زمان انجام محاسبات کمتری هستند ولی اندازه گیری و تخمین زوایای بهدست آمده از این سه روش نسبت به روش تخمین PSO-PF دارای دقت بسیار پایینی است.

ں اندازہگیری یا تخمین	ميانگين	بيشينه خم	للا (deg)	میانگی	زمان ان		
	φ	θ	φ	ϕ	θ	φ	محاسبات
ذرهای N=100	۱/۱۸۶	۰/۰۵۵	•/٣٣٩	•/4••	•/• ۲٨	٠/١۶٩	f 1/Y

جدول (۲): نتایج شبیه سازی روش های مختلف الگوریتم مبتنی بر مغناطیس سنج.

زمان انجام	ميانكين RMSE خطا (deg)			میانگین بیشینه خطا (deg)			روش اندازهگیری یا
محاسبات (s)	φ	θ	ϕ	φ	θ	ϕ	تخمين
41/2	•/18٩	•/• 48	•/4••	• /٣٣٩	•/•۵۵	۱/۱۸۶	فیلتر ذرهای N = 100
۵۶۰	•/•۴١	•/•1٢	•/• ٧٢	•/•.	•/• ٣٣	۰/۲۵۵	فیلتر ذرہای N=1000
22/2	•/•۴۴	•/•17	•/•٨٢	•/•٩•	•/• •	•/٣٢۴	PSO-PF ($N = 20, n_{PSO} = 10$)
١/۵	1/018	•/188	٣/٧٢ ١	٣/٢٣٩	•/۲٩۶	۷/۴۲۵	اندازهگیری از ژیروسکوپ
4/9 [8]	۰/۲۸ [۶]	• /٧۶ [۶]	1/67 [8]	I	-	I	EKF از مرجع [۶]
۱۸/۹ [۶]	•/٣٣ [۶]	• /۶٩ [۶]	١/١ [۶]	_	_	_	UKF از مرجع [۶]

در شکل ۱۰ و ۱۱ به ترتیب نمودار RMSE خطای زاویه غلت و نمودار بیشینه خطای زاویه غلت ۱۰۰ نمونه آزمایش ۵۰ ثانیهای برای چهار روش اندازه گیری و تخمین شامل فیلتر ذرهای با ۱۰۰۰ ذره، فیلتر ذرهای با ۱۰۰ ذره، روش PSO-PF و انتگرالگیری از خروجی ژیروسکوپ آورده شده است.

در هر دو شکل مقادیر از کوچک به بزرگ برای ۱۰۰ نمونه آزمایش مرتب شده است. همانطور که در این دو نمودار مشخص است نتایج فیلتر ذرهای با ۱۰۰۰ ذره و روش PSO-PF بسیار بهتر از دو روش دیگر است. برای ۱۰۰ نمونه داده آزمایش ۵۰ ثانیهای بیشینه خطای زاویهای برای

روش فیلتر ذرهای با ۱۰۰۰ ذره در محدوده (deg) ۶/۶ و برای روش PSO-PF در محدوده (deg) ۰/۷ باقی میماند.

همچنین RMSE خطای زاویهی غلت این دو روش در محدوده کمتر از (deg) ۰/۲ است که بسیار بهتر از دو روش دیگر است. در فیلتر ذرهای با ۱۰۰ ذره چند نمونه از ۱۰۰ نمونه داده دارای پاسخ مناسبی نیستند بهطوری که برای این نمونه دادهها حتی خطای زاویهای غلت تا (deg) هم مىرسد كه دليل اين امر تعداد پايين ذرات و مسئله فقر ذره است. در نمودار مربوط به خروجی ژیروسکوپ برای اکثر نمونه آزمایشها، خطای زاویهای مناسبی حاصل نمیشود و خطای زاویهای در محدوده (deg) ۲۰ قرار دارد.

نمونه آزمایش برای ۴ روش اندازهگیری.

شکل (۱۱): نمودار بیشینه خطای زاویه غلت ۱۰۰ نمونه آزمایش برای ۴ روش اندازه گیری.

همانند زاویه غلت برای زاویه فراز دو شکل **۱۲** و **۱۳** ارائه شده است. همانطور که در این دو نمودار مشخص است نتایج فیلتر ذرمای با ۱۰۰۰ ذره و روش PSO-PF بسیار بهتر از دو روش دیگر است. برای ۱۰۰ نمونه داده آزمایش ۱۰۰ ثانیهای بیشینه خطای زاویهای برای روش فیلتر ذرمای با ۱۰۰۰ ذره در محدوده (deg) ۲۰/۰ و برای روش با ۱۰۰۰ ذره در محدوده (deg) ۲۰/۰ باقی میماند. همچنین PSO-PF در محدوده (deg) ۲۰/۰ باقی میماند. همچنین MSE خطای زاویه فراز این دو روش در محدوده کمتر از فیلتر ذرمای با ۱۰۰ ذره چند نمونه از ۱۰۰ نمونه داده دارای پاسخ مناسبی نیستند به طوری که برای این نمونه دادهها حتی خطای زاویه ای فراز تا (deg) ۱/۰ هم میرسد داده ما حتی خطای زاویه ای فراز تا (deg) ۱/۰ هم میرسد داده ما حتی خطای زاویه ای فراز تا (deg) این نمونه دارای پاسخ مناسبی نیستند به طوری که برای این نمونه دارای پاسخ مناسبی نیستند به موری که برای این نمونه دارای پاسخ مناسبی زاویه ای فراز تا (deg) ای این نمونه داده ما حتی خطای زاویه ای فراز تا (deg) ای این نمونه داده ما حتی خطای زاویه ای فراز تا (deg) دره است.

آزمایشها، خطای زاویهای مناسبی حاصل نمیشود و خطای زاویهای در محدوده (deg) ۱/۸ قرار دارد.

شکل (۱۲): نمودار RMSE خطای زاویه فراز ۱۰۰ نمونه آزمایش برای ۴ روش اندازهگیری.

شکل (۱۳): نمودار بیشینه خطای زاویه فراز ۱۰۰ نمونه آزمایش برای ۴ روش اندازه *گیر*ی.

همانند زاویه غلت و فراز برای کانال سمت دو شکل **۱۴** و **۱۵** ارائه شده است که به ترتیب نمودار RMSE خطای زاویه سمت و نمودار بیشینه خطای زاویه سمت ۱۰۰ نمونه آزمایش ۵۰ ثانیهای است. در این کانال نیز نتایج فیلتر درهای با ۱۰۰۰ ذره و روش PSO-PF بسیار بهتر از دو روش دیگر است. برای ۱۰۰ نمونه داده آزمایش ۵۰ ثانیهای بیشینه خطای زاویهای برای روش فیلتر ذرهای با ۱۰۰۰ ذره روش PSO-PF در محدوده (deg) ۲/۰ باقی میماند. همچنین RMSE خطای زاویهی سمت این دو روش دیگر محدوده (deg) ۱/۰ است که بسیار بهتر از دو روش دیگر است. در فیلتر ذرهای با ۱۰۰ ذره چند نمونه از ۱۰۰ نمونه داده دارای پاسخ مناسبی نیستند به طوری که برای این نمونه دادهها حتی خطای زاویهای سمت تا (deg) ۶ هم

میرسد که دلیل این امر تعداد پایین ذرات و مسئله فقر ذره است. در نمودار مربوط به خروجی ژیروسکوپ برای اکثر نمونه آزمایشها، خطای زاویهای مناسبی حاصل نمیشود.

پس بهطور کلی می توان گفت برای هر سه زاویه غلت، فراز و سمت نتایج مربوط به انتگرال گیری از ژیروسکوپ غیردقیق و نامناسب است و همچنین خطای زاویهای به مرور زمان در حال افزایش است. در مورد نتایج تخمین حاصل از فیلتر ذرهای با ۱۰۰ ذره می توان گفت که این روش تخمین برای اکثر آزمایشها دارای پاسخ مناسبی است ولی نه برای اکثر آزمایشها که دلیل آن مسئله فقر ذره است و نشان دهنده این است که فیلتر ذرهای با تعداد نره است و نشان دهنده این است که فیلتر ذرهای با تعداد زاویه با در نظر گرفتن مدت زمان انجام محاسبات روش تخمین PSO-PF است که برای تمامی ۱۰۰ آزمایش نتایج مناسب و با دقت بالا دارد و مدت زمان انجام محاسبات آن

نتایج تقریبا مشابهی با این روش دارد. در ادامه مقایسهای بین سه روش PSO-PF، ۱۰۰ ذرمای و ۱۰۰۰ ذرمای با توجه به معیار باند فرکانسی سه سیگما و خطای تخمین برای هر سه زاویه غلت، فراز و سمت با ارائه سه نمودار انجام میگیرد که این معیار نیز نشاندهنده عملکرد بهتر PSO-PF است.

در شکل **۱۶** نمودار خطای تخمین زاویه غلت و باند سه سیگما برای سه حالت PSO-PF، ۱۰۰ ذرمای و ۱۰۰۰ ذرمای نمایش داده شده است. بر اساس نتایج بهدستآمده، خطای تخمین ۱۰۰۰ ذرمای و PSO-PF بهخوبی در باند سه سیگما قرار می گیرد که تأییدی بر عملکرد مناسب این تخمینگر است درحالی که خطای تخمین ۱۰۰ ذرمای در زمانهایی خارج از این باند قرار می گیرد که نشاندهنده عملکرد غیر مطلوب این تخمینگر است.

شکل (۱۶): نمودار خطای تخمین زاویه غلت و باند سه سیگما.

در شکل **۱۷** نمودار خطای تخمین زاویه فراز و باند سه سیگما و در شکل **۱۸** نمودار خطای تخمین زاویه فراز و سمت و باند سه سیگما برای سه حالت PSO-PF، ۱۰۰ ذرهای و ۱۰۰۰ ذرهای نمایش داده شده است.

در شکل **۱۹** نمودار واقعی و تخمین تغییرات میدان مغناطیسی زمین در طول حرکت پرتابه توسط سه روش PSO-PF، ۱۰۰ ذرمای و ۱۰۰۰ ذرمای نشان داده شده است. همانگونه که در این شکل نیز مشخص است میدان مغناطیسی اندازهگیری شده توسط روش ۱۰۰۰ ذرمای و PSO-PF بسیار دقیقتر از حالت ۱۰۰ ذرمای است.

شکل (۱۹): میدان مغناطیسی اندازهگیری شده و واقعی زمین

۵- نتیجهگیری

در این پژوهش، با استفاده از تلفیق خروجی مغناطیس سنجها و ژیروسکوپهای ارزانقیمت سامانههای میکرو الکترومکانیکی، وضعیت پرتابههای با سرعت بالا تخمین زده شد. به دلیل غیر خطی بودن معادلات دینامیکی و مشاهده برای تلفیق داده حسگرها از فیلتر ذره ای استفاده شد. همچنین، برای کاهش بار محاسباتی و بهبود عملکرد زمان حقیقی فیلتر ذره ای در حل مسئله تلفیق اطلاعات از فیلتر ذره ای استفاده شد. نتایج شبیه سازی برای ۱۰۰ نمونه فیلتر ذره ای استفاده شد. نتایج شبیه سازی برای ۱۰۰ نمونه آزمایش ۵۰ ثانیه ای و برای سه سناریو تخمین شامل: فیلتر ذره ای با ۱۰۰ ذره، فیلتر ذره ای با ۱۰۰ ذره و فیلتر ذره ای ترکیب شده با الگوریتم بهینه سازی انبوه ذرات با ۲۰ ذره

شکل (۱۷): نمودار خطای تخمین زاویه فراز و باند سه سیگما.

شکل (۱۸): خطای تخمین زاویه سمت و باند سه سیگما.

Sensors," in Acquisition, tracking, and pointing XIV, 2000, vol. 4025, pp. 68–78.

- Harkins TE, Hepner DJ, "MAGSONDE: A Device for Making Angular Measurements on Spinning Projectiles with Magnetic Sensors," 2000.
- Harkins TE, Davis BS, Hepner DJ, "Novel Onboard Sensor Systems for Making Angular Measurements on Spinning Projectiles," in Acquisition, Tracking, and Pointing XV, 2001, vol. 4365, pp. 176–187.
- Li D, Bu X-Z, "Attitude Measurement on High-Spinning Projectile Using Magnetic Sensors and Accelerometers," Trans. Nanjing Univ. Aeronaut. Astronaut., vol. 25, no. 2, pp. 106–112, 2008.
- Liu X, "An Improved Interpolation Method for Wind Power Curves," IEEE Trans. Sustain. Energy, vol. 3, no. 3, pp. 528–534, 2012.
- Li X, Li Z, "A New Calibration Method for Tri-axial Field Sensors in Strap-down Navigation Systems," Meas. Sci. Technol., vol. 23, no. 10, p. 105105, 2012.
- Yu H, Honglun W, "Application of Tracking-Differentiator in Angular Measurements on Spinning Projectiles Using Magnetic Sensors," in 2015 7th International Conference on Intelligent Human-Machine Systems and Cybernetics, 2015, vol. 1, pp. 433–436.
- Zhu J, Wu P, Bo Y, "A Novel Attitude Estimation Algorithm Based on the Non-orthogonal Magnetic Sensors," Sensors, vol. 16, no. 5, p. 730, 2016.
- Qi KY, Xiang C, Bu XZ, Yu J, "Analysis of Theory and Model of Bbackground Magnetic Field of Highspinning Projectile," in Applied Mechanics and Materials, 2014, vol. 556, pp. 1954–1958.
- Yu J, Bu X, Xiang C, Wang X, "Spinning Projectile's Attitude Measurement Using Background Magnetic Field Compensation," J. Appl. Remote Sens., vol. 10, no. 1, p. 14001, 2016.
- Zhu R, Sun D, Zhou Z, Wang D, "A Linear Fusion Algorithm for Attitude Determination Using Low Cost MEMS-based Sensors," Measurement, vol. 40, no. 3, pp. 322–328, 2007.
- 22. Zeng Z, Zhang S, Xing Y, Cao X, "Robust Adaptive Filter for Small Satellite Attitude Estimation Based on Magnetometer and Gyro," in Abstract and Applied Analysis, 2014, vol. 2014.
- Miao C, Zhang Q, Fang J, Lei X, "Design of Orientation Estimation System by Inertial and Magnetic Sensors," Proc. Inst. Mech. Eng. Part G J. Aerosp. Eng., vol. 228, no. 7, pp. 1105–1113, 2014.
- Mohammad-Hoseni S, Seifi, M, "Error Rate Reduction of a Low-Cost Integrated Navigation System Using Neural Networks," J. Mech. Aerosp., vol. 15, no. 3, pp. 305-320(In Persian).
- Li C, Wang L, Li X, "Method of Attitude-Aided magnetometers/SINS/GNSS integration," in 2013 6th international conference on information management, innovation management and industrial engineering, 2013, vol. 1, pp. 304–308.
- Zhao H, Wang Z, "Motion Measurement Using Inertial Sensors, Ultrasonic Sensors, and Magnetometers with Extended Kalman Filter for Data

ارائه شد. نتایج خطای زاویهای هر سه کانال غلت، فراز و سمت با خروجی حاصل از ژیروسکوپ که با انتگرالگیری بهدست آمده است، مقایسه شد. نتایج بهدستآمده از روشهای مختلف، با سه معیار مدتزمان انجام محاسبات، میانگین جذر مربعات خطا و میانگین بیشینه خطا ارائه میانگین جذر مربعات خطا و میانگین بیشینه خطا ارائه ردید. نتایج نشان میدهد در مسئله تلفیق اطلاعات ژیروسکوپ و مغناطیسسنج، فیلتر ذرهای ترکیبشده با الگوریتم بهینهسازی انبوه ذرات نسبت به سایر روشها عملکرد بهتری دارد.

8- مراجع

- Guo C, Cai H, Hu Z, "Nonlinear Filtering Techniques for Geomagnetic Navigation," Proc. Inst. Mech. Eng. Part G J. Aerosp. Eng., vol. 228, no. 2, pp. 305–320, 2014.
- Park SG, Jeong HC, Kim JW, Hwang D-H, Lee SJ, "Magnetic Compass Fault Detection Method for GPS/INS/Magnetic Compass Integrated Navigation Systems," Int. J. Control. Autom. Syst., vol. 9, no. 2, p. 276, 2011.
- Rogers J, Costello M, Harkins T, Hamaoui M, "Effective Use of Magnetometer Feedback for Smart Projectile Applications," Navigation, vol. 58, no. 3, pp. 203–219, 2011.
- Zhao W, Bu X, Yu G, Xiang C, "Feedback-Type Giant Magneto-Impedance Sensor Based on Longitudinal Excitation," J. Magn. Magn. Mater., vol. 324, no. 19, pp. 3073–3077, 2012.
- Včelák J, Kub\'\ik J, "Influence of Sensor Imperfections to Electronic Compass Attitude Accuracy," Sensors Actuators A Phys., vol. 155, no. 2, pp. 233–240, 2009.
- Long DF, Lin J, Zhang XM, Li J, "Orientation Estimation Algorithm Applied to High-Spin Projectiles," Meas. Sci. Technol., vol. 25, no. 6, p. 65001, 2014.
- Xiang C, Bu XZ, Zhu YP, "Design of New Attitude Measuring Method of Non-Spinning Projectile Based on Magnetic Sensors," in Applied Mechanics and Materials, 2012, vol. 226, pp. 1825–1828.
- Xiang C, Bu X, Yang B, "Three Different Attitude Measurements of Spinning Projectile Based on Magnetic Sensors," Measurement, vol. 47, pp. 331– 340, 2014.
- Li D, Bu X-Z, "Roll Angle Measurement of Spinning Projectile Based on Non-orthogonal Magnetic Sensors," Acta Armamentarii, vol. 31, no. 10, pp. 1316–1321, 2010.
- Yu J, Bu X, Xiang C, Yang B, "Spinning Projectile's Attitude Measurement Using Intersection Ratio of Magnetic Sensors," Proc. Inst. Mech. Eng. Part G J. Aerosp. Eng., vol. 231, no. 5, pp. 866–876, 2017.
- 11. Hepner DJ, Harkins TE, "Determining Inertial Orientation of a Spinning Body with Body-Fixed

Compensation of Three-axis Magnetometers," Measurement, vol. 93, pp. 409–413, 2016.

- Kiani M, Pourtakdoust SH, Sheikhy AA, "Consistent Calibration of Magnetometers for Nonlinear Attitude Determination," Measurement, vol. 73, pp. 180–190, 2015.
- Yu J, Ding F, Zhao X, Zhou F, "Error Compensation Method of Magnetometer for Attitude Measurement Using Modified Artificial Bee Colony Algorithm," in 2017 10th International Symposium on Computational Intelligence and Design (ISCID), 2017, vol. 2, pp. 348–351.
- Söken HE, Sakai S, "Real-time Attitude-Independent Magnetometer Bias Estimation for Spinning Spacecraft," J. Guid. Control. Dyn., vol. 41, no. 1, pp. 276–279, 2017.
- Abiri, A, Mahzoun, MR, "Aerial Moving Target Tracking using Kernel Density Estimation Based on Particle Filter Algorithm," Tabriz J. Electr. Eng Persian, vol. 45, no. 3, p. (In Persian).
- 42. Eberhart R, Kennedy J, "A New Optimizer Using Particle Swarm Theory," Hum. Sci. 1995. MHS'95., ..., 1995.
- 43. Juárez-Castillo E, Acosta-Mesa H-G, Mezura-Montes E, "Empirical Study of Bound Constraint-handling Methods in Particle Swarm Optimization for Constrained Search Spaces," in 2017 IEEE Congress on Evolutionary Computation (CEC), 2017, pp. 604– 611.
- 44. Zhang G, Cheng Y, Yang F, Pan Q. Pan, "Particle Filter Based on PSO," in 2008 International Conference on Intelligent Computation Technology and Automation (ICICTA), 2008, vol. 1, pp. 121–124.
- 45. VCC DIO, "Programmable Digital Gyroscope Sensor Data Sheet ADIS16260ADIS16265," vol., no., p. .
- Devices A, "DEVICES, Analog. ADIS16266 datasheet. USA: Analog Devices," vol., no., p. .
- 47. Jacobs JA, "Geomagnetism. Vol. 4.," in Geomagnetism, 1991, vol. 4.
- Jacobs JA, "Sensor Product. HMC1001/1002 datasheet," Honeywell, vol., no., p. .

Fusion," IEEE Sens. J., vol. 12, no. 5, pp. 943–953, 2011.

- Kao CF, Chen TL, "Design and Analysis of an Orientation Estimation System Using Coplanar Gyrofree Inertial Measurement Unit and Magnetic Sensors," Sensors actuators A Phys., vol. 144, no. 2, pp. 251–262, 2008.
- Simon D, Optimal State Estimation: Kalman, H Infinity, and Nonlinear Approaches. 2006.
- 29. Arulampalam B, Beyond the Kalman Filter: Particle Filters for Tracking Applications. 2004.
- 30. Havangi R, Teshnehlab M, Nekoui MA, Taghirad H, "A Study of Estimation Problem from Viewpoint of Conditional Optimization and Designing of Evolutionary Estimator," Aerosp. Mech. J, vol. 7, no. 1, pp. 27-40(In persian).
- Higuchi T, "Monte Carlo Filter Using the Genetic Algorithm Operators," J. Stat. Comput. Simul., vol. 59, no. 1, pp. 1–23, 1997.
- Kwok NM, Fang G, Zhou W, "Evolutionary Particle Filter: Re-sampling from the Genetic Algorithm Perspective," in 2005 IEEE/RSJ International Conference on Intelligent Robots and Systems, 2005, pp. 2935–2940.
- 33. Park S, Hwang J, Rou K, Kim E, "A New Particle Filter Inspired by Biological Evolution: Genetic Filter," World Acad. Sci. Eng. Technol., vol. 33, pp. 83–87, 2007.
- Tong G, Fang Z, Xu X, "A Particle Swarm Optimized Particle Filter for Nonlinear System State Estimation," in 2006 IEEE International Conference on Evolutionary Computation, 2006, pp. 438–442.
- Zheng Y, Meng Y, "Swarming Particles with Multifeature Model for Free-selected Object Tracking," in 2008 IEEE/RSJ International Conference on Intelligent Robots and Systems, 2008, pp. 2553–2558.
- Havangi R, Nekoui MA, Teshnehlab M, "A Multi Swarm Particle Filter for Mobile Robot Localization," Int. J. Comput. Sci., vol. 7, no. 3, pp. 15–22, 2010.